

Tito

Anutuŋe Paulo âi âlepŋe waŋep.

¹ Galane Tito, nâmâ Paulo, Anutugât hoj bawa âi meman. Akto Yesu Kristoŋe Aposolo âi niŋep are mem manman. Are âmâ Anutu mem kepileñenekmapŋe Kristo nân̄gaŋmâ kârikŋe akmâ âgâwaengât akto den bunŋe nân̄gâm kotgâm nân̄gaŋbiâ agak meme ârândâŋ miawakyenŋiwiapŋât den pat are Anutu hengem nengumapŋe makmâ kârigie niŋep.

² Den are amâ Anutu bo hiangimapŋe tâmbâŋe dondâ malep ain nân̄gâm manman kârikŋaet makmâ hâriep.

³ Hârem âmâ manmâ sopŋâñâk miawakmâ ikiŋe denŋande akmâ makmakgât âi niŋep. Amâ Anutu hengemnengumapŋe makmâ hârem âmâ makyenŋiwiangât âi niŋep.

⁴ Tito gâ nân̄gâlân ba den pat âlepŋe nân̄gâen aregât nanne dâm gogonman. Anutu Ewenenŋe akto Yesu Kristo hengemnengumandatŋe han kalem akmâ damunge akbela biwige sândugeâkgât ulilaŋdân.

Dâtŋe memo yeŋgât den.

⁵ Âi bikŋe boâk mem meteân are mem kotgâwengât Kreta haru tânâmijân hepun gegâñ. Aregât makgiŋjân hain akmâ kebia ârândâŋ tânłupyenŋe kat yekmâ ariwen.

⁶ Luâk siâ dosa bâlâk akto âmbâle konok olop manmâ gaep akto nan baratlupŋande Kristo

nângajmâ âmâ âgâ âgâje bâlâk akmâ eweyenjaet lau dowâk lokomai luâk hainare katyekben.

⁷ Dâtje meme siâ Anutugât âi damun akmapne bâleje bâlâk manmap. Akto âgâ âgâje bâlâk akto bugâ kuk dowâk bo akmap. Akto tu kârikje umatnejâk bo nemap. Akto bugâgât biwi owâi akto puli sikumgât egâliaj bâlâk hain manmap.

⁸ Akto lombo togombiâ dowâk han kalem akmâ tân yengumap. Akto siâ me siâ âlepne hârok egâliajmap. Akto han biwi damunje akmâ âlepne mando Anutuŋe ekto ârândâj akto siâ me siâgât sapaŋe olop manmap. Hainare damungât âi waŋben.

⁹ Akto Kristogât keiŋe magaŋi are paŋâk mem luâk âmbâle nângâ nângâyeje yeukje are makyenjim âmâ biknjande denje mem ge katberâmbiâ makyenjimbo yeukje akbiapgât bo pâpkomap.

¹⁰ Amâ luâk biknjande den bunje koko akmâ den yâŋje makmâ hiaŋgim muneŋ olop manmai. Aregât hutyeŋân âmâ Yuda luâkje dondâŋe Yuda hâkgât tirip are nângâmbiâ humo aktâp yâk owâinje manmai.

¹¹ Luâk hain arekje puli sikum aregât akmâ den makmakje are dop bo are kâmot siâ siâ makyenjim hilip yengumai. Aregât luâk hainare yâk yengât den lauyeŋe bupkowen.

¹² Kreta gâtnje yâk yengâlân gâtnje propete siâŋe hin dâep, “Kreta luâkje âmâ sopŋe sopŋe hârok hiaŋgimai. Soŋgo metŋe hinare siâ me siâ umatâk nemai.”

¹³ Nâ den are nângâre bunje aktâp. Aregât gâŋe makmâ miwindik yekmenâ Kristogât keiŋe

bundâk nângâ nângâ yeŋande nângâmbiâ mem golâ katyekto golâ manbei.

¹⁴ Hain akmâ Yuda luâk yâk yeŋgât hânge den are akto luâknej den bunje hamiaŋmâ hiaŋgigât makmai den are bo nângâwei.

¹⁵ Han kau kau olop manmaiŋe âmâ siâ me siâ hârokgât nângâmbiâ kau kau akmap. Dâ luâk biknej bâleŋjande biwiyenje bigeimbo Kristogât hâkâŋ akmaiŋe âmâ nângâ nângâ yeŋe akto han biwi yeŋe hârok heleŋ agepgât siâ me siâ nângâmbiâ kau kau bo akmap.

¹⁶ Yâknej Anutugât keiŋe nângâmaen dâm lauyenjande hain dâmai. Dâ agak meme yeŋande Anutugât kot mem bâliwerâm manmai. Luâk bâleŋje are amâ den koko akmaigât nângâ yeŋienje gembo âi âlepnej membiâ ârândâŋ akbiâpgât dop bo tatâp.

2

Luâk âmbâi sâmbâ yeŋgât den.

¹ Gâmâ Kristogât keiŋe den bunje tatâp aregât dopŋân makmâ hekatyenjim kepikben.

² Hain akmâ luâk sâmbâ yâk hin makyenjewen. Tu kâriknej me siâ me siâ dondâ bo nembei. Metepirik bo akmâ âmâ han biwi yeŋaet damunje akbei. Kristogât pat âlepnej are nângâm henjemgowei. Han kalem akmâ aŋgi goaŋgi akmâ bo hâkâŋ akbei.

³ Dâ âmbâi sâmbâ hin makyenjewen. Anutuŋe yekmâ mandâp are nângâm hamewakbei. Galagât den hogo hogo akto den kakŋân bo makbei. Akto tu kârikŋaet nângâmbiâ humo bo akbiâp. Akto

manman dâp âlepnej aregât keiñe âmbâi sigan makyenjigiwei.

⁴ Makyeñgimbiâ luâklupyeñe nanañlupyeñe han kalem âlepnej akyenjigiwei.

⁵ Hain akmâ yeñaet ajuñ ançim egâliañ bâleñe bâlâk manmâ emetgât siâ me siâ yeñe damunñe akmâ mem heñgemgom kinmâ luâklupyeñe tânyeñguwei. Amâ bikñande Anutugât den hâkâne dâwâigât hain akbei.

Luâk sigan yeñgât den.

⁶ Dâ luâk sigan hin makmâ hâwât yekben. Han biwiyeñe damunñe akmâ egâliañ bâleñe bâlâk manbei.

⁷ Akto gâmâ siâ me siâ âlepnejâk hârok mem manmenâ luâk âmbâle bikñande gekmâ hainâk akbai. Akto den miti are umatâk mem kâmot katmâ makyenjigen.

⁸ Hain akmâ dâp kâriknej yendâp aregât dopñân makmâ heñgemgomenâ gasalupnenjande henengiwerâm kulâgâtbiâ bo akto ajuñ ançim hepunbai.

Hoñ bawa yeñgât den.

⁹ Dâ hoñ bawa hin makyenjigen. Luâk kembulupyeñe yâk yeñgât den lokom kinmâ hoñ akyenjigiwei. Hain akmâ yâk yeñgât den kakñân bo makbei.

¹⁰ Hain akmâ kâmbu bâlâk manmâ siâ me siâ damunñe akmâ heñgemgombiâ humomolupyeñande yekbiâ ârândâñ akbiâp. Hain akmâ âmâ heñgem nengumap Anutu yâkgât den bunje are loko loko akmâ tângombiâ bikñande ekbiâ ârândâñ akbiâp.

Yesuŋe pulim heŋgemnenguepgât ikiŋaet lâmgom manbaen.

¹¹ Amâ hânje hânje luâk hârok âlepnej akbaengât Anutugât han kalemjande miawagep.

¹² Hain areknej mem hulaŋ nenekmâ heŋgem nengumbo Anutugât den bo nâŋgâmai akto hângât siâ me siâ egâliaŋ are hepunmâ hân iren ârândâŋ mandenje Anutuŋe nenekto huraguâkgât hanoko akmâ maniâm.

¹³ Hain manmâ Anutu Humo heŋgem nengumapnej Yesu Kristo yâkgât pagalenje miawakmâ tektekjân manman kâriknej togoâkgât owâim akmâ mariâm.

¹⁴ Anutu humo heŋgem nengumap yâknej Yesu Kristoŋe nengât hâu mem bâlenjânba hulaŋ ne-negepgât akto kâmotlupnej bunje manmâ agak meme âlepnej kâriknej akmâ mannegât ikiŋaet manmanje bo gangerâm moep.

¹⁵ Gâ kâriknejâk akmâ den are makyenjim sami den makmâ orem miwindik yekmâ makmâ heŋgemyenjguwen. Luâk biknjande gâ gekbiâ gewopgât damunge manben.

3

Yesugât kâmot yenjât agak meme âlepnej.

¹ Galane, Yesugât kâmot Kreta kepian manmai are hin makmâ totokom makyenjgiwen. Kiap gawaman akto luâk kotdâ den yeŋe lokowei. Akto âi keiŋe keiŋe âlepnej yendâp aregât owâinjeâk membei.

² Hain akmâ makmâ hilip balit akto den kuk hengân bo akbei. Yeuknej manmâ luâk hârok yeuge yenjim metewei. Akto yeŋaet nâŋgâmbiâ gewiâp.

3 Dâ nen ulikñân hainâgâk han gulip manminion. Sop ain den koko akmâ han biwi bo damunje aktenje siâ me siâne dowâk oloñnenekto awam akmâ manminion. Akto egâliaj bâleñjande hikonenekto manmâ ukennenjaet akmâ sop ârândâj kuk aknengimbiâ kuk bugâ humo miawaknengiminep.

4 Dâ heñgem nengumap Anutu han kalemjæt akto okot âlepnej miawak nengim tek tegembo

5 yâknejen en ârândâj manmâ âi siâ meyiongât bo han kalemjæt akmâ meyion. Bo. Yâknejen ikiñe han kalemjæt akmâ manman irakñæt tuje akto Heakñânba miawak miawak irakñjande mem heñgem nenguep.

6 Amâ Yesu Kristo heñgem nengumap yâkgât akmâ konam bo akmâ heñgem nenguep.

7 Are amâ nen Kembugât han kalemjænde dosanenje kutigito manman kârikñæt lâmgom mandenne biwinenje owâi akbiapgât aknengiep.

8 Den are amâ bunje dondâ aregât kârikñej akmâ makmâ kepikmenâ Anutu nângajmaiñe âi âlepnej memâk manbei. Den hain arekñej amâ luâk tânyeñgumbo agak meme âlepnej miawakyenjimap.

9 Dâ luâk bikñjande den bambo guto aknerâm bâgilupyenjaet koteñej konmai are me kuk heñgân den me Mosegât den nângâm hilipkom magañgi goañgi akmai den arekñej bo tân yeñgumap. Aregât hepunben.

10 Akto luâkñej kâmotñej potalakñjet dâm makyenjimap yâk den memenje konok me lâuwâ magañmenâ denge bo nângâmbo amâ hepunmenâ ikiñeâk manbiâp.

11 Luâk hainare amâ nângâ nângâne pâit pâitje aregât hanjande hâwâlañdo bâleñân manmâ âgâwiap aregât hamianmâ hepunben.

Den bâije.

12 Akto hâmbâi galane Atema me galane Tikiko are hungunyetkire gângâlân togombela tânâk sopnân Nikopoli kepian manbiangât ain nângâlân dowâk togom penâniñben.

13 Akto hinje luâk den dâtje tângo tângo siâ kotje Sena akto siâ Apolo wan me wan dâpgât yetkim hungun yetkimenâ âi yetjân dowâk ari-wiandat.

14 Akto luâk âmbâle kâmotlupnenje yâknej gai yân tatbâigât heñgemgo heñgemgogât âi mem âmâ luâk umburuk manmai are tânyeñguwei, aregât keiñe makyeñgiwen.

15 Akto galalupne luâk nâ olop mandâi hâroknej gâ nângâ giñdâi. Akto gâne luâk âmbâleñje han kalemjé aknengimai yâk ain manmai nenne nângâ yençimaengât makyeñgiwen. Kembugât han kalemjé yençâlân yem âgâwiâp.

Yusugât Pat Âlep Den
The New Testament in the Timbe Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Timbe long Niugini
copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Timbe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

03f82704-6ad1-5094-a78e-e240d9f2d4f8